

IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI ZA 2024.

lipanj 2025.

Sadržaj

I.	Uvodna riječ predsjednika Uprave	1
II.	O nama	3
1.	Osnovni podaci	3
2.	Djelatnost	3
3.	Upravljanje	4
4.	Društva u vlasništvu	8
5.	Organizacijska struktura	8
6.	Članstvo u udruženjima	8
7.	Organizacijske vrijednosti i načela	9
8.	Suradnja s dobavljačima	11
III.	Pregled aktivnosti	12
IV.	Važnost održivog poslovanja	14
1.	Ključni dionici	15
2.	Uključenje dionika	15
3.	Ključni utjecaji, rizici i prilike	24
V.	Ekonomski učinak	27
VI.	Društveni učinak	29
1.	Edukacija i poučavanje	29
2.	Zapošljavanje	33
3.	Zdravlje i sigurnost	35
3.1.	Ozljede na radu	35
3.2.	Vrste ozljeda	36
VII.	Okolišni učinak	37
1.	Energija	37
2.	Emisije	38
3.	Otpad	40
VIII.	GRI indeks sadržaja	42
IX.	Popis tablica	44

I. Uvodna riječ predsjednika Uprave

Poštovani dionici,

dobrodošli na stranice Izvještaja o održivosti HŽ Putničkog prijevoza za 2024. godinu.

Svjesni odgovornosti koju imamo u pružanju javne usluge, i ove smo godine svoje poslovne aktivnosti usmjerili na podizanje kvalitete usluge, a u suradnji s Vladom RH nastavili smo poticati građane na korištenje željezničkog prijevoza. Poticanjem okolišno prihvatljivih putovanja nastojimo osigurati održivu mobilnost građanima i na taj način doprinijeti ciljevima Europskoga zelenog plana o klimatskoj neutralnosti i smanjenju emisija iz prometa za 90% do 2050. godine.

U cilju daljnjeg unaprjeđenja željezničkoga putničkog prijevoza u 2024. uspješno smo završili projekt *Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima* puštanjem u promet zadnja četiri vlaka za regionalni prijevoz. U sklopu toga projekta, koji je sufinanciran iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, ukupno je isporučen 21 vlak. Trenutačno je u prometu 61 novi niskopodni vlak, od kojih su 55 elektromotorni vlakovi. U tim vlakovima putnicima je osiguran komfor, mogu prevesti bicikl, imaju pristup besplatnom internetu te je omogućen nesmetan ulazak osoba u invalidskim kolicima. Nama kao prijevozniku ti su vlakovi podigli raspoloživost i pouzdanost voznog parka te osigurali bolje uvjete rada izvršnom osoblju.

S obzirom da je većim dijelom obnovljen vozni park za elektrificirane pruge, u sljedećem razdoblju usredotočit ćemo se na nabavu vlakova za neelektrificirane pruge. U skladu s ciljevima zelene tranzicije u sklopu projekta *Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu*, koji se financira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO), nastavljene su aktivnosti na proizvodnji elektrobaterijskog i baterijskog vlaka koji će u prometu biti u 2025. godini, kao i aktivnosti na izgradnji stabilnih priključaka za punjenje baterija koji će biti postavljeni u kolodvorima Split, Osijek, Varaždin, Bjelovar, Virovitica i Pula. Puštanjem u promet tih vlakova zamijenit će se dio vlakova na dizelski pogon, što predstavlja značajan korak prema dekarbonizaciji željezničkog prometa.

U cilju poboljšanja prekograničnih željezničkih veza i razvoj ICT aplikacija za promicanje korištenja javnog prijevoza u sklopu EU projekta SUSTANCE od travnja do rujna 2024. Rijeka je svakodnevno bila povezana međunarodnim vlakovima s Villom Opicinom (Trstom). U sklopu projekta pokrenuta je i inicijativa *Train'n'green* koja promiče održivu mobilnost i turizam. Kako bi poboljšao regionalnu povezanost, HŽPP je u srpnju 2024. potpisao ugovor o kupoprodaji 6 elektrodizelskih motornih vlakova za povezivanje Splita i Zagreba, koji se u sklopu projekta *Revitalizacija željezničkog sustava RH* financira iz zajma Europske investicijske banke (EIB). Kvalitetnije povezivanje predstavlja veliki potencijal u cilju povećanja broja putnika i bolje regionalne povezanosti. Vlakovi će između Splita i Zagreba biti u prometu tijekom 2026. godine. Osim novih vlakova, zajmom će se financirati i izgradnja Tehničko-logističkog centra Zagreb u kojemu će se grupirati sve tehnološke aktivnosti potrebne za organizaciju putničkog prijevoza te obnova i izgradnja lokalnih i regionalnih pruga, kolodvora i stajališta. U studenom 2024. HŽPP posjetila je i predsjednica EIB-a **Nadia Calviño**, koja se tom prigodom vozila u novom vlaku.

U cilju poboljšanja lokalne mobilnosti, po završetku rekonstrukcije pruge Krapina – Zabok HŽPP je od rujna 2024. uveo dodatnih 5 vlakova u cilju poboljšanja prijevozne ponude, a radi poticanja integriranog

UVODNA RIJEČ PREDsjedNIKA UPRAVE

prijevoza na području Velike Gorice od srpnja su uvedene i autobusne linije koje polaze sa željezničkog kolodvora.

U skladu sa zaključcima Vlade RH nastavili smo provoditi pilot-projekt besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika koji je od 1. listopada 2021. do kraja ove godine koristilo oko 86.000 putnika. Uz to nastavili smo i s pilot-projektom povoljnijeg prijevoza redovnih studenata te je u akademskoj godini 2023/2024. željeznički prijevoz koristilo oko 20.000 redovnih studenata. Dio jedinica lokalne i regionalne samouprave sufinanciralo je taj prijevoz kako bi dodatno rasteretio građane. Radi poticanja korištenja željezničkog prijevoza od 1. siječnja 2024. uveden je pilot-projekt besplatnog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, koji je u 2024. koristilo oko 177.000 korisnika. Kako bismo olakšali život stanovnicima potresom pogođenog područja, stanovnicima Sisačko-moslavačke županije nastavili smo osiguravati besplatan željeznički prijevoz po Hrvatskoj. Na temelju svih mjera kojima nastojimo poticati korištenje željezničkog prijevoza ohrabruje nas i kontinuirani rast broja putnika. U 2024. prevezeno je oko 24,6 milijuna putnika, odnosno 3,1 % putnika više nego u prethodnoj godini.

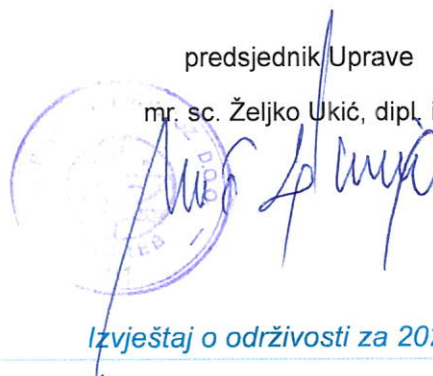
U 2024. intenzivnije su se provodile aktivnosti suradnje sa zajednicom. U suradnji s Fakultetom prometnih znanosti HŽPP je sudjelovao u projektu *Transportikum* kojemu je cilj unaprijediti znanja, povećati kompetencije studenata te ih pripremiti za tržište rada. Na Fakultetu prometnih znanosti predstavnici HŽPP-a sudjelovali su na skupu o prevenciji nesreća na željezničko-cestovnim prijelazima i stručnom skupu TreSP-Network koji se bavio nedozvoljenim prelascima preko željezničke pruge i prevencijom suicida, koji je okupio 80-ak sudionika iz 18 zemalja.

U sklopu projekta *Pristupačnost 2024.*, u kojemu sudjeluju Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER), HŽ Infrastruktura (HŽI) i HŽPP, početkom prosinca 2024. postavljene su komunikacijske ploče u Zagreb Glavnom kolodvoru i gradsko-prigradskom vlaku kojima se olakšava sporazumijevanje osoba s invaliditetom, odnosno osoba koje otežano govorno komuniciraju sa željezničkim osobljem radi jednostavnijeg putovanja i snalaženja u kolodvoru i vlaku. Kako bismo radnicima HŽPP ponudili dodatnu vrijednost, u 2024. uveli smo financiranje školarina za preddiplomski izvanredni studij *Promet*, smjer *Željeznički promet* na Fakultetu prometnih znanosti u Zagrebu.

Na kraju želio bih zahvaliti našim radnicima koji svakodnevno rade na tome da željeznički prijevoz bude spremniji za buduće izazove, uključujući klimatske, tehnološke i regulatorne promjene u skladu s preferencijama putnika i postizanjem ciljeva održive mobilnosti. Ulaganjima u željeznički prijevoz doprinosimo nacionalnim ciljevima za smanjenje emisija iz prometnog sektora radi osiguravanja zelenije budućnosti naših građana, poboljšavamo dugoročnu održivost i otpornost svojih poslovnih aktivnosti te pridonosimo ostvarivanju okolišnih i društvenih ciljeva. Uz paralelna ulaganja u željezničku infrastrukturu, nadam se da ćemo uspostaviti snažan željeznički sektor koji može privući putnike svojom održivosti, pristupačnosti, učinkovitosti i pristupačnim cijenama.

predsjednik Uprave

mr. sc. Željko Ukić, dipl. ing.

Izveštaj o održivosti za 2024.

II. O nama

1. Osnovni podaci

HŽ Putnički prijevoz je društvo s ograničenom odgovornošću¹ (nadalje u tekstu: HŽPP) osnovano 30. kolovoza 2006. Zakonom o podjeli trgovačkog društva HŽ HRVATSKE ŽELJEZNICE d.o.o. Zagreb, te upisano kod Trgovačkog suda u Zagrebu. Sjedište HŽPP-a je u Zagrebu, Strojarska cesta 11².

Upisani temeljni kapital na dan 31. prosinca 2024. iznosi 115.783 tisuće eura, a jedini osnivač HŽPP-a je Republika Hrvatska.

Ukupan broj zaposlenih u HŽPP-u na dan 31. prosinca 2024. iznosi 1.612 radnika.³

2. Djelatnost

HŽPP je jedini pružatelj usluga na željezničkom putničkom tržištu Republike Hrvatske. Djelatnost HŽPP-a je obavljanje javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. HŽPP povezuje županijska i regionalna središta međusobno te s lokalnim sredinama, a omogućuje i gradsko-prigradski prijevoz na područjima većih gradova. Uz to HŽPP vlakovima povezuje Hrvatsku s metropolama susjednih zemalja i središtima zemalja srednje i zapadne Europe. U sklopu navedenih prijevoznih aktivnosti nudi i različite vrste usluga u unutarnjim i međunarodnim vlakovima.⁴

U unutarnjem prijevozu prometuju gradsko-prigradski, lokalni i daljinski vlakovi te posebni agencijski i izletnički vlakovi. U gradsko-prigradskim vlakovima na području Zagreba, Osijeka, Rijeke i Splita prevoze se putnici koji svakodnevno migriraju na relaciji grad – okolica, dok su lokalni vlakovi namijenjeni prijevozu putnika koji svakodnevno migriraju na relacijama unutar pojedine regije. Daljinski vlakovi namijenjeni su prijevozu putnika između regionalnih središta (Zagreb, Split, Rijeka, Vinkovci, Varaždin i Osijek), posebni agencijski vlakovi namijenjeni su prijevozu putnika turističkih agencija, a posebni izletnički vlakovi orijentirani na prijevoz putnika na kulturna i sportska događanja na području RH ugovaraju se s organizatorima događanja.

U međunarodnom prijevozu Hrvatska je povezana sa Slovenijom, Austrijom, Mađarskom, Njemačkom i Švicarskom, a tijekom ljetne sezone i s Bosnom i Hercegovinom.

Uz primarnu djelatnost javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu, HŽPP je registriran i za ostale djelatnosti koje su u pravilu povremene, npr. iznajmljivanje vlastitih nekretnina, iznajmljivanje ostalih kopnenih prijevoznih sredstava, usluga vlakoprtnje, ostale prateće djelatnosti u prijevozu (manevriranje željezničkim vozilima, ranžiranje), tehnički pregled vagona, lokomotiva i vlakova te ostale djelatnosti.

¹ GRI 2-1

² GRI 2-1

³ GRI 2-7

⁴ GRI 2-6

3. Upravljanje

Struktura upravljanja⁵

Članove Uprave i Nadzornog odbora imenuje Skupština Društva, koju čini ministar nadležan za promet, nakon provedenih javnih natječaja sukladno odredbama Uredbe o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora (NN 12/2019). Natječaj u cijelosti provodi nadležno ministarstvo, odnosno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Nakon provedenih natječaja Vlada RH predlaže Skupštini Društva imenovanje članova Uprave i Nadzornog odbora sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

Skupština

Skupštinu Društva čini ministar nadležan za promet sukladno odredbama Izjave o osnivanju društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. Društvo ima jednog člana (Republika Hrvatska) koji drži dva poslovna udjela Društva. Obveze i ovlasti Skupštine određene su odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Izjavom o osnivanju Društva te je nadležna za odlučivanje o financijskim izvješćima Društva, upotrebu ostvarene dobiti i pokrivanje gubitaka, imenovanje, izbor i opoziv članova Uprave i Nadzornog odbora, podjelu i povlačenje poslovnih udjela, mjere za ispitivanje i nadzor nad vođenjem poslova, izmjene Izjave o osnivanju, postavljanje zahtjeva za naknadu štete koje Društvo može imati protiv članova Uprave te imenovanje zastupnika u sudskom postupku ako Društvo ne mogu zastupati članovi Uprave, donošenje Poslovnog plana, kao i o sva druga pitanja iz nadležnosti Skupštine predviđena Zakonom o trgovačkim društvima.

Skupština imenuje i članove Revizijskog odbora sukladno odredbama Smjernica za rad revizijskih odbora u pravnim osobama od posebnog interesa za RH, kao i u drugim pravnim osobama čijim dionicama, poslovnim udjelima i osnivačkim pravima, u svojstvu zakonskog zastupnika, upravlja Centar za restrukturiranje i prodaju. Smjernice su objavljene Odlukom Ministra prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Odlukom KLASA: 011-01/21-01/99; URBROJ: 531-10-01-03/02-21-14 od 22. srpnja 2021. i izrađene sukladno Odluci Vlade RH KLASA: 022-03/21-04/125; URBROJ: 50301-05/14-21-2 od 29. travnja 2021. te odredbama članka 65., 66. i 67. Zakona o reviziji (NN 127/17).

Skupština

 ministar nadležan za promet

⁵ GRI 2-9

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor (dalje: NO) odgovoran je za nadzor vođenja poslovanja, zastupanje Društva prema Upravi te donošenje drugih odluka o pitanjima koja nisu u nadležnosti Skupštine sukladno odredbama Izjave o osnivanju i Zakona o trgovačkim društvima.

Izjavom o osnivanju Društva određeno je da NO daje suglasnost Upravi Društva na kreditno zaduženje veće od 663.614,04 eura i suglasnost na odluke Uprave o raspolaganju i opterećivanju nekretnina i osnovnih sredstava (imovine) Društva za iznose veće od 663.614,04 eura.

Sukladno odredbama Izjave o osnivanju NO se sastoji od 5 članova. Četiri člana izabire Skupština Društva, a jednog člana radnici Društva (ili radničko vijeće u slučaju da je izabrano u Društvu) sukladno odredbama Zakona o radu, na razdoblje od 4 godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja bez ograničenja na broj mandata te opoziva u bilo koje vrijeme bez potrebe za navođenjem razloga. NO je donio Poslovnik o svome radu sukladno odredbama Izjave o osnivanju. Između izabranih članova, NO bira predsjednika i zamjenika predsjednika NO-a većinom glasova.

Nagradu za rad članova NO-a određuje Skupština Društva svojom odlukom kojom je određeno da članovi NO-a imaju pravo na mjesečnu nagradu u neto iznosu od 265,45 EUR te da kada obavljaju poslove u interesu Društva, ostvaruju pravo na naknadu realnih materijalnih izdataka sukladno propisima koji vrijede za Društvo. Za priznavanje izdataka članovi NO-a dužni su dostaviti vjerodostojnu dokumentaciju na osnovu koje će se izvršiti nadoknada troškova.

Od 5 članova NO-a Društva koji su trenutačno izabrani, 3 člana su žene, uključujući predsjednicu i zamjenicu predsjednice NO-a.

Revizijski odbor osniva Skupština Društva kao odbor NO-a.

U pogledu sprječavanja sukoba interesa i neovisnosti članova NO-a primjenjuju se odredbe Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Zakona o javnoj nabavi i Smjernica za rad revizijskih odbora u pravnim osobama od posebnog interesa za RH, kao i u drugim pravnim osobama čijim dionicama, poslovnim udjelima i osnivačkim pravima, u svojstvu zakonskog zastupnika, upravlja Centar za restrukturiranje i prodaju, objavljenih Odlukom Ministra prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Odlukom KLASA: 011-01/21-01/99; URBROJ: 531-10-01-03/02-21-14 od 22. srpnja 2021. godine, a izrađenih sukladno Odluci Vlade RH KLASA: 022-03/21-04/125; URBROJ: 50301-05/14-21-2 od 29. travnja 2021. godine, te po potrebi i ostalih pozitivnih propisa RH.

Članovi NO-a na početku mandata potpisuju izjave o nepostojanju sukoba interesa sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Nadzorni odbor:

 Jasna Divić	predsjednica
 Maja Odeljan	zamjenica predsjednice
 Irena Gerovac Zrnić	članica
 Zdeslav Milas	član
 Alen Lušić	član

Uprava⁶

Uprava Društva vodi poslovanje i zastupa Društvo sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, Izjave o osnivanju, Poslovnika Uprave i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji su na snazi u RH.

Sukladno odredbama Izjave o osnivanju Uprava Društva sastoji se od 1 do 3 člana-direktora i imenuje se na razdoblje od 4 godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja bez ograničenja na broj mandata te opoziva u bilo koje vrijeme bez potrebe za navođenjem razloga.

Sve članove Uprave imenuje i opoziva Skupština Društva na način kako je prethodno navedeno. Trenutačno su u Društvu imenovana 3 člana Uprave, od kojih je jedan imenovan za predsjednika Uprave.

Sukladno odredbama Izjave o osnivanju i Zakona o trgovačkim društvima Uprava Društva zastupa Društvo i vodi poslove Društva, izvršava odluke, sastavlja godišnja financijska izvješća i druga izvješća, izvješćuje o poslovnim rezultatima na temelju godišnjeg financijskog izvješća te sastavlja poslovno izvješće, donosi poslovnik o svom radu, izvještava najmanje jedanput tromjesečno NO o poslovanju i financijskom položaju Društva putem pisanog izvješća, a u slučaju događaja od osobite važnosti bez odgode, te obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Uprava Društva sukladno odredbama Poslovnika Uprave određuje neposrednu koordinaciju članova Uprave u radu pojedinih organizacijskih jedinica Društva te donosi poslovne odluke koje se odnose na cjelokupno vođenje poslova Društva.

Članovi Uprave sklapaju ugovore o pravima i obvezama s predsjednikom NO-a sukladno donesenoj Odluci NO-a, dok sadržaj ugovora o pravima i obvezama u cijelosti određuje mjerodavno ministarstvo.

Na početku mandata članovi Uprave potpisuju izjave o nepostojanju sukoba interesa sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi te su u obvezi podnijeti imovinsku karticu sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa.

Uprava:

 Željko Ukić	predsjednik Uprave
 Damir Rubčić	član Uprave
 Mario Zubak	član Uprave

Revizijski odbor

Revizijski odbor HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. osnovan je kao pododbor Nadzornog odbora sukladno Zakonu o računovodstvu, na temelju Odluke Skupštine Društva te se sastoji od tri odabrane članice od kojih je jedna imenovana za predsjednicu Revizijskog odbora. Tijekom 2023. održane su tri sjednice Revizijskog odbora. Svi članovi Revizijskog odbora prisustvovali su u odlučivanju na svim sjednicama. Revizijski odbor samostalan je u svom radu i većina članova Revizijskog odbora stručna je u području računovodstva i revizije. Revizijski odbor izvješćuje Nadzorni odbor o ishodu zakonske revizije te objašnjava na koji je način zakonska revizija pridonijela integritetu financijskog izvještavanja i objašnjava

⁶ GRI 2-10, GRI 2-11, GRI 2-18

ulogu Revizijskog odbora u tom procesu. Uz to, prati proces financijskog izvještavanja i dostavlja preporuke ili prijedloge za osiguravanje njegova integriteta, a vezano uz financijsko izvještavanje prati djelotvornost sustava unutarnje kontrole kvalitete i sustava upravljanja rizicima te, ako je to primjenjivo, unutarnju reviziju, bez kršenja svoje neovisnosti. Revizijski odbor prati obavljanje zakonske revizije godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja. Također, prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, osobito ugovore o dodatnim uslugama, te daje preporuke o odabiru samostalnog revizora ili revizorskog društva. Revizijski odbor raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje, te prati djelotvornosti sustava unutarnje kontrole kao cjeline te po potrebi daje preporuke NO-u i Upravi Društva.

Revizijski odbor:

 Jeni Krstičević	predsjednica
 Jasna Divić	zamjenica predsjednice
 Danijela Čolak	članica

Politike nagrađivanja

Sadržaj Ugovora o pravima i obvezama s članovima Uprave u cijelosti određuje mjerodavno ministarstvo, a članovi NO-a, osim prava u pogledu nagrade i opravdanih troškova, nemaju drugih prava izvan onih koja su određena Odlukom Skupštine i Ugovora o pravima i obvezama članova Uprave, koji se sklapaju između članova Uprave i NO-a.

Određivanje naknada

Sadržaj Ugovora o pravima i obvezama s članovima Uprave u cijelosti određuje mjerodavno ministarstvo, a članovi NO-a i Uprave, osim prava u pogledu nagrade i opravdanih troškova, nemaju drugih prava izvan onih koja su određena Odlukom Skupštine i Ugovora o pravima i obvezama članova Uprave, koji se sklapaju između članova Uprave i NO-a.

Članovi Uprave i NO-a nemaju utvrđeno pravo na varijabilni dio primanja ili dodatne stimulativne nagrade za svoj rad.

U slučaju opoziva, članovi NO-a nemaju pravo na ikakvu naknadu, a članovi Uprave imaju pravo na ponudu odgovarajućeg ugovora o radu u Društvu. U slučaju da članovi Uprave odbiju odgovarajući ugovor, sljedećih 6 mjeseci imaju pravo na naknadu u iznosu pune plaće, a nakon toga još 6 mjeseci u iznosu polovice plaće.

4. Društva u vlasništvu⁷

Društva u vlasništvu HŽPP-a primarno su rezultat povijesnih zbivanja i preustroja hrvatskog željezničkog sektora. Dio društava koji je izdvojen iz društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. pripojen je HŽPP-u.

HŽPP u potpunom ili većinskom vlasništvu ima sljedeća dva društva:

udio 100 %

udio 77 %

5. Organizacijska struktura

Organizacijska struktura HŽPP-a temelji se na Zakonu o željeznici (NN 32/19, 20/21, 114/22), Zakonu o podjeli trgovačkog društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. (NN 153/05, 57/12), Zakonu o trgovačkim društvima (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23, 130/23) i Izjavi o osnivanju HŽ Putničkog prijevoza d.o.o.

Organizacijske jedinice podijeljene su na poslovna i upravna područja.

Poslovna područja su Prodaja i marketing te Logistika i izvršenje prijevoza, a upravna područja su Tajništvo Uprave, Ured Uprave, Služba informatike, Služba za upravljanje imovinom, Služba za sigurnost i zaštitu, Ured za praćenje usklađenosti poslovanja, Ured za internu reviziju, Financije, računovodstvo i kontroling, Služba nabave, Pravni poslovi i ljudski potencijali te Služba za razvoj i provedbu projekata. Uz navedena područja, ustrojene su i regionalne jedinice Zagreb, Varaždin, Vinkovci, Split i Rijeka.

6. Članstvo u udruženjima⁸

Suradnja HŽPP-a s poslovno-interesnim organizacijama usmjerena je na razmjenu informacija i razvoj dobre prakse u poslovanju te međusobnu i javnu razmjenu mišljenja. Uz sudjelovanje na okruglim stolovima i konferencijama, HŽPP kao pružatelj usluge javnoga željezničkog prijevoza putnika član je nacionalnih i međunarodnih organizacija koje se bave poslovanjem poduzeća iz željezničkog sektora.

⁷ GRI 2-2

⁸ GRI 2-28

Članstva HŽPP-a u međunarodnim udruženjima i interesnim organizacijama:

- ✚ Zajednica europskih željeznica i upravitelja infrastrukture (CER)
- ✚ Međunarodna željeznička unija (UIC)
- ✚ Međunarodni odbor za željeznički prijevoz (CIT)
- ✚ Udruženje europskih željezničkih prijevoznika (FTE)

Članstva HŽPP-a u nacionalnim udruženjima i interesnim organizacijama:

- ✚ Hrvatska gospodarska komora (HGK)
- ✚ Hrvatski zavod za norme
- ✚ Hrvatska komora inženjera tehnologije prometa i transporta (HKIP)
- ✚ Hrvatsko društvo željezničkih inženjera (HDŽI)
- ✚ Savez za željeznicu (SZZ)
- ✚ Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HR PSOR)
- ✚ Hrvatsko društvo za transportno pravo (HDTP)
- ✚ Hrvatska udruga poslodavaca (HUP)

7. Organizacijske vrijednosti i načela⁹

MISIJA

- ✚ prijevoz putnika pružanjem kvalitetne i pouzdane te ekonomski i ekološki prihvatljive usluge u gradsko-prigradskom, lokalnom, regionalnom i međunarodnom daljinskom prijevozu suvremenim mobilnim kapacitetima

VIZIJA

- ✚ postati vodeće prijevozničko poduzeće u Hrvatskoj usmjereno na masovan i kvalitetan željeznički prijevoz putnika u skladu s tržišnim načelima na zadovoljstvo vlasnika, korisnika prijevozne usluge i radnika

STRATEŠKI CILJEVI

- ✚ profitabilnost i stabilnost poslovanja
- ✚ dugoročni rast prihoda
- ✚ usmjerenost prema tržištu radi privlačenja novih i zadržavanja postojećih putnika

⁹ GRI 2-12

- ✚ daljnji razvoj integriranog prijevoza u lokalnom i regionalnom prometu
- ✚ veće zadovoljstvo putnika kvalitetom pružene usluge
- ✚ povećanje produktivnosti i smanjenje troškova poslovanja
- ✚ operativno povećanje efikasnosti
- ✚ razvoj poslovne i tržišne kulture kroz internu transformaciju

ETIČKI KODEKS¹⁰

Etički kodeks temeljnih vrijednosti, moralnih načela te pravila odgovornog ponašanja i poslovanja temelji se na zajedničkom sustavu vrijednosti koji u skladu s dobrim običajima uvažavaju sudionici u poslovnim procesima. Okvir profesionalnog ponašanja radnika, korisnika usluga i vlasnika HŽPP-a temelji se na općim etičkim vrijednostima pravičnosti, poštenja, čestitosti, savjesnosti, pouzdanosti i odgovornosti.

U okviru etički ispravnog ponašanja rad se temelji na postojećim sredstvima, razvoju i rastu poslovanja te promicanju visokih vrijednosti i ostvarenju maksimalnih rezultata. Etičkim normativima, vrijednostima poslovnog ponašanja i vladanja podliježu i pravila organizacije rada usredotočena na optimizaciju troškova i iskoristivost vremena.

U poslovanju HŽPP-a primjenjuju se etička načela uzajamnog povjerenja, lojalnosti, izbjegavanja sukoba interesa, znanja, iskustva, kompetentnosti, skrbi za optimalan razvoj i korištenje ljudskih sposobnosti i umijeća, efikasnosti u poslovanju i organizaciji, otvorenosti za sredstva javnog informiranja i priopćenja, uvažavanja potreba korisnika usluga te pristupa nulte tolerancije prema korupciji.

Radnici trebaju primjenjivati navedena načela i vrijednosti u odnosu prema sudionicima, korisnicima usluga, dobavljačima, nabavljačima, konkurentima, ustanovama, vlasniku i široj javnosti. U radnoj sredini ponašanje radnika temelji se na povjerenju, odanosti, korektnosti i poštivanju dostojanstva svake osobe.

Opće načelo zapošljavanja i promaknuća je poštivanje kvalitete, stručnosti i jednakih mogućnosti uz poštivanje zakonskih odredbi, pri čemu se izričito zabranjuje diskriminacija pri napredovanju na radnom mjestu po kriteriju spola, dobi, rase, vjerskog ili političkog uvjerenja i podrijetla te svaki oblik nepotizma i favoriziranja.

Za provedbu i praćenje Etičkog kodeksa Uprava HŽPP-a imenuje etičkog povjerenika koji je zadužen za primanje pritužbi radnika, građana i drugih osoba u vezi s neetičnim ponašanjem i mogućim koruptivnim ponašanjem zaposlenika te promoviranje etičkog postupanja u poslovnim odnosima radnika. Svi radnici upoznati su s Etičkim kodeksom, a dodatna obuka planira se Planom poslovanja.

Podaci o korisnicima usluga dobiveni izravnim ili neizravnim putem strogo su povjerljivi i služe za internu uporabu zbog čega radnici potpisuju izjavu o povjerljivosti i nepristranosti. Prikupljeni podaci mogu se koristiti u svrhu poboljšanja spoznaja o potrebama korisnika usluga i pripreme ponude usluga.

¹⁰ GRI 2-23

8. Suradnja s dobavljačima¹¹

S obzirom na specifičnost poslovanja i broj dionika u hrvatskom željezničkom i povezanim sektorima zbog čega je relativno ograničena mogućnost promjene dobavljača, HŽPP primarno posluje s odabranim dobavljačima za pojedine segmente poslovanja.

Jedan od glavnih dobavljača HŽPP-a u 2024. bilo je dioničko društvo KONČAR - Električna vozila s kojim surađuje oko isporuke novih motornih vlakova i potpore u održavanju. Od HŽ Infrastrukture d.o.o. HŽPP naručuje usluge najma trase, korištenja kolodvora, garažiranja vlakova i električnu energiju za vuču vlakova.

S obzirom na strukturu voznog parka HŽPP-a, važni dobavljači su i društva za održavanje mobilnih kapaciteta, među kojima su vlastito društvo Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. za održavanje vučnih vozila, TŽV Gredelj d.o.o. za održavanje i redovne popravke vučnih vozila i vagona te Održavanje vagona (OV) u vlasništvu HŽ Carga. Važan dobavljač je i Petrol d.o.o., koji isporučuje dizelsko gorivo za vuču vlakova.

Tablica 1. Pregled glavnih dobavljača i kupaca u 2024.

NAZIV DOBAVLJAČA	Redni broj	NAZIV KUPACA
1. KONČAR-ELEKTRIČNA VOZILA d.d.	1.	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.
2. TEHNIČKI SERVISI ŽELJ.VOZILA d.o.o.	2.	EURAIL GROUP G.I.E.
3. HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.	3.	ZAGREBAČKI ELEKTRIČNI TRAMVAJ d.o.o.
4. PETROL d.o.o.	4.	OBB-Personenverkehr AG
5. TŽV GREDELJ d.o.o.	5.	ALLIANZ ZAGREB d.d.
6. OV-ODRŽAVANJE VAGONA d.o.o.	6.	ENNA TRANSPORTI d.o.o.
7. KING ICT d.o.o.	7.	CFL cargo SA
8. ComplING d.o.o.	8.	ÖBB-Personenverkehr AG
9. ČAZMATRANS PROMET d.o.o.	9.	TEHNIČKI SERVISI Ž.VOZILA d.o.o.
10. KONČAR-ELEKTRONIKA I INFORMATIKA	10.	DB AG DEUTSCHE BAHN
11. COMBIS d.o.o.	11.	HŽ CARGO d.o.o.
12. HT d.d.	12.	MAV RAIL TOURS Kft.
13. EUROFIMA	13.	FERSEVIZI S.p.A.
14. PLESO PRIJEVOZ d.o.o.	14.	C.F.L. CAISSE GENERALE
15. AKD d.o.o.	15.	GREEN CARGO AB

¹¹ GRI 2-6

III. Pregled aktivnosti¹²

U sklopu projekta *Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu* iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. nastavljene su aktivnosti na proizvodnji baterijskog i elektrobaterijskog vlaka, kao i aktivnosti na izgradnji stabilnih priključaka za punjenje baterija, koji će biti postavljeni u kolodvorima Split, Osijek, Varaždin, Bjelovar, Virovitica i Pula. U zadnjem kvartalu 2024. počela su testiranja baterijskih vlakova na neelektrificiranim prugama u RH. Vlakovi i punionice u funkciji će biti tijekom 2025. godine.

U sklopu projekta *Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima*, koji se sufinancira iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, u 2024. isporučena su četiri regionalna vlaka. HŽPP je ovim projektom modernizirao svoj vozni park s 11 gradsko-prigradskih i 10 regionalnih elektromotornih vlakova. Gradsko-prigradski vlakovi voze na području Grada Zagreba, a regionalni vlakovi na elektrificiranim prugama u RH, odnosno od Zagreba prema Vinkovcima, Sisku, Novskoj, Koprivnici, Zaboku, Karlovcu, Ogulinu i Rijeci.

Kako bi poboljšao regionalnu povezanost, HŽPP je u srpnju 2024. potpisao ugovor o kupoprodaji 6 elektrodizelskih motornih vlakova za povezivanje Splita i Zagreba, koji se financira iz zajma Europske investicijske banke (EIB) u sklopu projekta *Revitalizacija željezničkog sustava RH*. Vlakovi će između Splita i Zagreba u prometu biti tijekom 2026. godine. U sklopu navedenog projekta, za koji je ugovor sklopljen u veljači 2024., financira se nabava vlakova, izgradnja Tehničko-logističkog centra Zagreb te obnova i izgradnja lokalnih i regionalnih pruga te kolodvora i stajališta. U studenom 2024. HŽPP posjetila je i predsjednica EIB-a **Nadia Calviño**, koja se tom prigodom vozila u novom vlaku.

U sklopu projekta *Pristupačnost 2024.*, u kojemu sudjeluju Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER), HŽ Infrastruktura (HŽI) i HŽPP, početkom prosinca 2024. postavljene su komunikacijske ploče u Zagreb Glavnom kolodvoru i gradsko-prigradskom vlaku, kojima se olakšava sporazumijevanje s osobama s invaliditetom te intelektualnim i motoričkim poteškoćama te svima onima koji otežano govorno komuniciraju kako bi im se olakšalo sporazumijevanje sa željezničkim osobljem radi jednostavnijeg putovanja i snalaženja u kolodvoru i vlaku.

U cilju poboljšanja prekograničnih željezničkih veza i razvoj ICT aplikacija za promicanje korištenja javnog prijevoza u sklopu EU projekta *SUSTANCE* od 24.4. do 30.9.2024. svakodnevno je vozio par međunarodnih vlakova na relaciji (Trst) Villa Opicina – Rijeka – Villa Opicina (Trst). U sklopu projekta pokrenuta je i inicijativa *Train'n'green* koja promiče održivu mobilnost i turizam. U okviru inicijative HŽPP je nadgradio svoju web stranicu informacijama koje potiču ekološki prihvatljiva putovanja i aktivan odmor kroz jedinstveno iskustvo kombiniranja putovanja vlakom i biciklom.

Po završetku rekonstrukcije pruge Krapina – Zabok HŽPP je na toj relaciji od rujna uveo dodatnih 5 vlakova u cilju poboljšanja prijevozne ponude, a radi poticanja integriranog prijevoza na području Velike Gorice od srpnja su uvedene i autobusne linije koje polaze sa željezničkog kolodvora.

¹² GRI 2-6

PREGLED AKTIVNOSTI

U skladu sa zaključcima Vlade RH nastavljen je pilot-projekt besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području RH, kao i pilot-projekt povoljnijeg putovanja redovnih studenata koji po cijeni od 9,95 eura za mjesečnu kartu mogu neograničeno putovati. Od 1. listopada 2021. do kraja 2024. prevezeno je 86.000 djece i učenika, a u akademskoj godini 2023./2024. povoljniji prijevoz koristilo je oko 20.000 redovnih studenata. Radi poticanja korištenja željezničkog prijevoza od 1. siječnja 2024. uveden je pilot-projekt besplatnog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, koji je u 2024. koristilo oko 177.000 korisnika.

HŽPP je nastavio pružati pomoć stanovnicima Sisačko-moslavačke županije na potresom pogođenom području u vidu besplatnog prijevoza vlakom do bilo kojeg odredišta u Hrvatskoj, kao i besplatan prijevoz ukrajinskih državljana.

U 2024. HŽPP prevezao je oko 24,6 milijuna putnika, odnosno 3,1 % putnika više nego u 2023. kao rezultat mjera za poticanje željezničkog prijevoza i novih vlakova u prometu, kojima je znatno poboljšana kvaliteta usluge.

IV. Važnost održivog poslovanja

HŽPP se u svojoj razvojnoj politici vodi načelima energetske učinkovitosti i ekološke održivosti kojima je cilj dugoročno održiv razvoj pametnog prijevoza budućnosti. Ulaganje u restrukturiranje, razvoj i modernizaciju željeznice opravdano je i činjenicom da je željeznica ekološki najprihvatljiviji prijevoznik, a u usporedbi s drugim prometnim granama ima niz prednosti u pogledu energetske učinkovitosti, ekološke održivosti i ekonomske isplativosti.

Osobito se ističu ekološke prednosti koje željeznički putnički prijevoz ima u odnosu na druge vidove prijevoza. U skladu s tri glavna utjecajna čimbenika - onečišćenjem zraka, zauzimanjem površine i utroškom energije, željeznički promet predstavlja najekološkiji oblik prometa zbog toga što ima zanemarajući udio u onečišćenju okoliša. Željeznički prijevoz racionalan je odgovor na onečišćenja okoliša koja svaki dan ugrožavaju zdravlje milijuna ljudi i odnose mnoge živote.

Željezničkim prijevozom bitno se reduciraju eksterni troškovi koje prouzrokuje promet, među kojima su troškovi liječenja i šteta na usjevima prouzročenih onečišćenošću zraka, troškovi koje prouzrokuju klimatske promjene, medicinski troškovi zbog pogubnog djelovanja buke i prometnih nesreća te troškovi prouzročeni gubicima vremena zbog zagušenosti prometnica.

S obzirom da je društveno odgovorno poslovanje neizostavni dio europske politike i prakse, u travnju 2018. HŽPP je pristupio Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj (HR PSOR). Članstvo u HR PSOR-u pomaže u ostvarivanju ciljeva društveno odgovornog poslovanja te jačanju reputacije i imidža odgovorne tvrtke.

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

1. Ključni dionici¹³

Regulatori, vladajuća tijela i institucije znatno utječu na način poslovanja HŽPP-a (strateške smjernice, PSO ugovor i financiranje, prava putnika, financiranje EU sredstvima, liberalizacija tržišta itd.).

Dobavljači, kupci i ostali dionici u željezničkom sektoru imaju važnu ulogu u opskrbi poslovnih aktivnosti, osobito ostali dionici koji izravno utječu na pojedine dijelove usluga, odnosno iskustva putnika.

Supstituti i konkurenti uključuju prijevoznike koji pružaju alternativne usluge prijevoza putnika u gradskom, prigradskom i regionalnom prijevozu, cestovnom i zračnom prijevozu, uključujući potencijalnu konkurenciju u željezničkom prijevozu.

Radnici i socijalni partneri kojima se

kontinuirano uvažavaju očekivanja i potrebe.

Putnici i šira javnost - ključna uloga u kontekstu razvoja usluga, percepciji kvalitete usluge i HŽPP-a.

2. Uključenje dionika

Ključni dionici imaju važnu ulogu u funkcioniranju sustava usluga željezničkog prijevoza. Regulatori, vladajuća tijela i institucije reguliraju razinu investicija, tj. financiranja iz proračuna i potencijalno EU fondova, te strateški usmjeravaju razvoj tržišta, reguliraju razinu putničkih prava i sl. ¹⁴ Uz dobavljače, kupce i ostale dionike, među ključnim dionicima su prijevoznici koji pružaju alternativu željezničkom prijevozu. Neizostavnu ulogu među ključnim dionicima imaju putnici, šira javnost te radnici i socijalni partneri (Sindikata željezničara Hrvatske, Sindikata hrvatskih željezničara i Sindikata strojovođa Hrvatske).

S obzirom da su putnici ključni dionici, HŽPP nastoji prilagoditi vozni red vlakova i zamjenskih autobusa što većem broju putnika. Pri tome se u obzir uzimaju zahtjevi svih relevantnih subjekata (od jedinica lokalne i regionalne samouprave, pojedinačnih i skupina putnika) kako bi vozni red vlakova odgovarao zahtjevima prijevoznog tržišta, odnosno bio prihvatljiv putnicima.

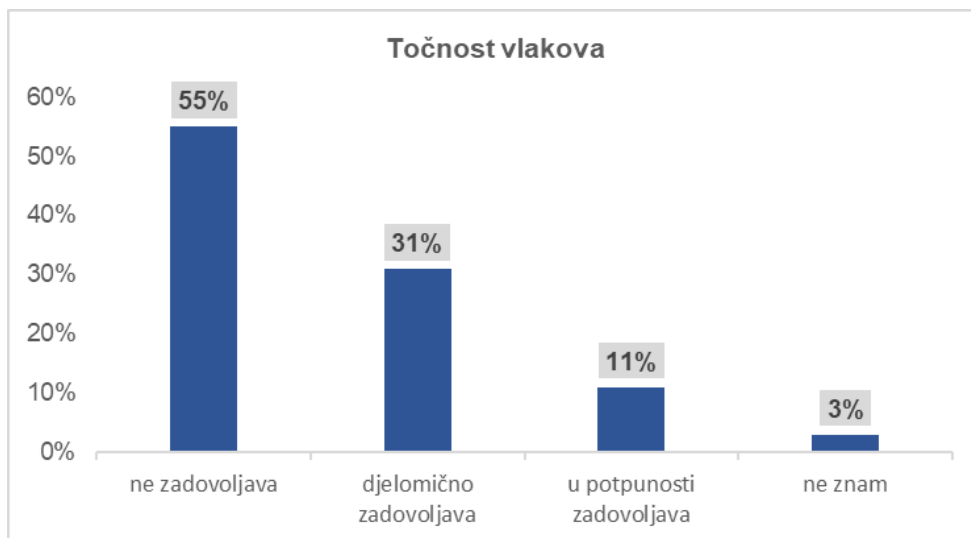
¹³ GRI 2-29

¹⁴ GRI 2-29

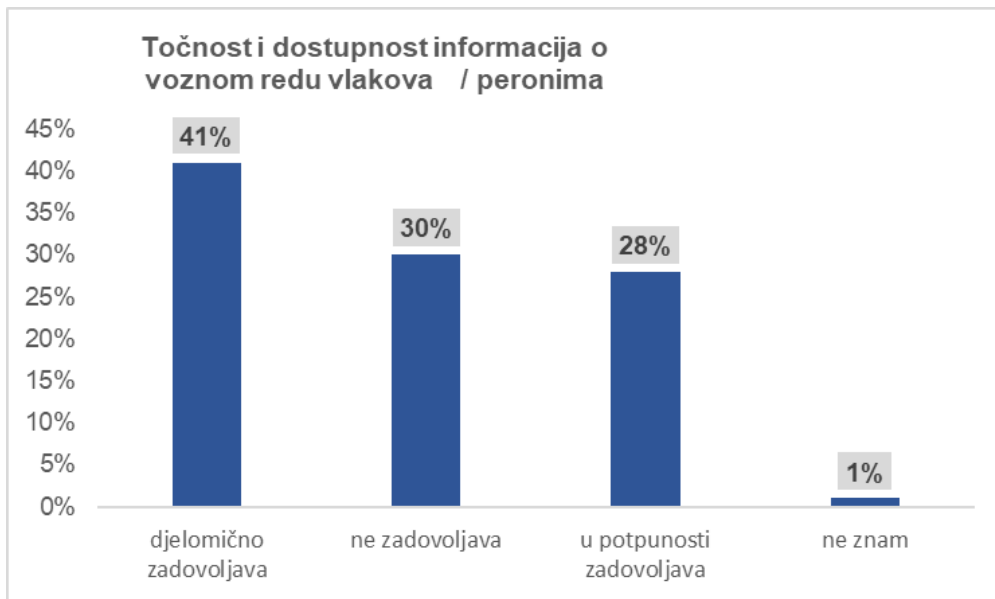
VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

Radi praćenja zadovoljstva korisnika prijevozne usluge na području pružanja usluge, HŽPP kontinuirano objavljuje online ankete na internetskoj stranici www.hzpp.hr te na taj način prikuplja podatke o zadovoljstvu uslugom.

U nastavku su prikazani rezultati ankete provedene u 2024. godini.

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

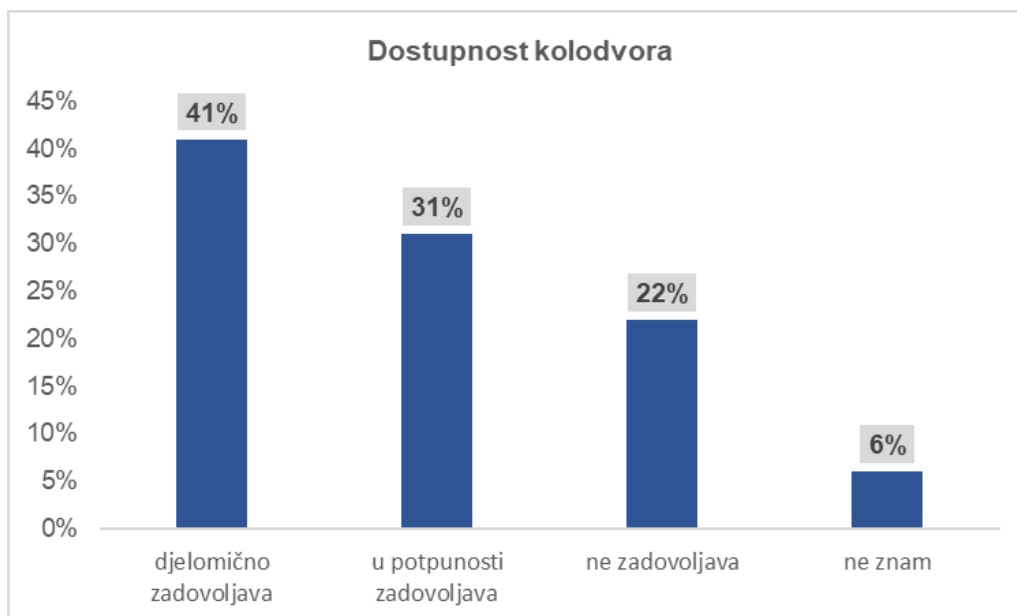
VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

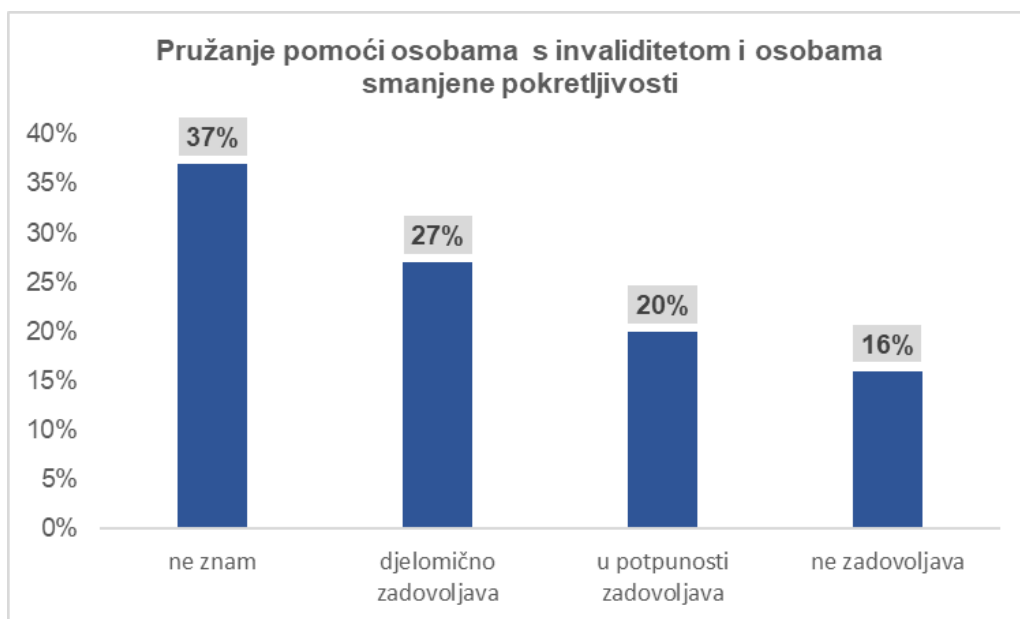
VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

2.1. Rješavanje pritužbi, povrat novca i naknada u slučajevima neispunjenja standarda kakvoće usluga

Postupak s pritužbama, povratom novca i naknadama zbog neispunjenja standarda kakvoće usluge objavljen je na internetskoj stranici HŽPP-a (<https://www.hzpp.hr/prava-putnika>) u dijelu Podnošenje i rješavanje pritužbi i odštetnih zahtjeva i dijelu Naknada za kašnjenja, u kojima se može preuzeti i Korisnička uputa. Uz to, u dijelu Naknada za kašnjenja može se preuzeti i zahtjev za ostvarivanje prava putnika vezan uz kašnjenja vlakova. Navedeno je dostupno i na blagajnama HŽ Putničkog prijevoza i u službenim mjestima u kojima postoje prikladna mjesta za postavljanje informacija za putnike.

Putnik ima pravo podnijeti pisanu pritužbu radi zaštite svojih prava koja su propisana uslugom Uredbe (EU) br. 2021/782 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu i drugim propisima kojima se uređuju prava putnika.

Pritužba se može podnijeti pisanim putem, elektroničkim putem ili putem knjige žalbi.

HŽ Putnički prijevoz je u 2024. zaprimio 7.480 pritužbi na e-mail reklamacije@hzpp.hr i adrese regionalnih jedinica te svakodnevno odgovara na prigovore putnika vezane uz kakvoću usluge.

2.2. Pružanje pomoći osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti

Kolodvori koji raspolažu pokretnim podiznim platformama su: Zagreb GK, Vinkovci, Osijek, Slavonski Brod, Koprivnica, Varaždin, Rijeka, Split i Split Predgrađe.

Osobe s invaliditetom za pomoć i podršku pri prijevozu vlakom trebaju obavijestiti HŽ Putnički prijevoz ili HŽ Infrastrukturu najmanje 24 sata prije namjeravanog putovanja.

U slučaju da na vrijeme ne obavijeste prijevoznika o svojem putovanju, u kolodvorima i tijekom putovanja poduzet će se sve razumne mjere kako bi im bila pružena pomoć.

Više informacija i zahtjev za pomoć pri prijevozu vlakom mogu se preuzeti s <https://www.hzpp.hr/osobe-s-invaliditetom>

U 2024. ukupno su zaprimljena 182 zahtjeva za pomoć osobama s invaliditetom, od čega 30 u međunarodnom prometu i 152 u unutarnjem prometu.

3. Ključni utjecaji, rizici i prilike¹⁵

HŽPP se kontinuirano susreće s izazovima u poslovanju, od kojih je primarno naglasak na ovisnosti o kratkoročnom i dugoročnom stanju infrastrukture te strukturi voznog parka na neelektrificiranim prugama (oko 63 % pruga). S druge strane, željeznički putnički prijevoz u Republici Hrvatskoj ima perspektivu zbog potencijalnog rasta broja prevezenih putnika, ekološke prihvatljivosti i veće energetske učinkovitosti u odnosu na cestovni putnički prijevoz. Tako je već danas na pojedinim relacijama prijevozna potražnja veća od mogućnosti jer HŽPP nema dovoljno raspoloživih mobilnih kapaciteta za organizaciju prijevoza na svim relacijama. Stoga najavljena modernizacija i ulaganja u željezničku infrastrukturu i željeznički sektor mogu predstavljati polugu za razvoj Društva.

Ipak, time ne prestaje snažna ovisnost Društva o makroekonomskim kretanjima, statusu i razini ulaganja u željezničku infrastrukturu te dugoročnim ugovorima za poticanje putničkog prijevoza. Pri tome je nedvojbeno da dugoročno poslovanje te jedinstvenost položaja na tržištu domaćega putničkog željezničkog prijevoza Društvu daje prednost za daljnji rast. Zbog toga je nužna poluga daljnjeg razvoja i transformacija poslovnog i operativnog modela poslovanja koji mora biti orijentiran tržištu, prilagodljiv i proaktivan prema potrebama i zahtjevima putnika.

Stoga najveće snage HŽPP-a leže u poziciji jedinog pružatelja usluge željezničkoga putničkog prijevoza, pristupačnim cijenama prijevoza te prilagođenoj prijevoznoj ponudi svim ciljnim skupinama kojom se ostvaruje konkurentna prednost u odnosu na druge oblike putničkog prijevoza. Valja naglasiti i ekološku prihvatljivost putovanja željeznicom, što potvrđuju i nabava elektromotornih i baterijskih vlakova. Relativnu sigurnost u poslovanju pri tom daje postojanje višegodišnjeg PSO ugovora za poticanje putničkog prijevoza, koji osigurava financijsku stabilnost i održivost poslovanja.

Kao najveća slabost HŽPP-a nameće se zastarjelost voznog parka na neelektrificiranim prugama, poremećaji u prometu zbog kvarova vozila i ovisnost kvalitete prijevozne usluge o stanju željezničke infrastrukture, koja se odražava u nižoj kvaliteti, pouzdanosti i udobnosti pružene usluge. Pojavljuje se i problem neadekvatnih kapaciteta za održavanje voznog parka. U kolodvorima i stajalištima nedostaju dodatni infrastrukturni sadržaji, kao npr. uslužni objekti, parkirališta za automobile i bicikle i sl. Zbog navedenih slabosti dolazi do negativne percepcije HŽPP-a u općoj javnosti.

Nedvojbeno je da glavne prilike za Društvo proizlaze iz očekivanog rasta potražnje za željezničkim putničkim prijevozom zbog podizanja kvalitete usluge puštanjem u promet novih vlakova i daljnjem prilagođavanju prijevozne ponude. Očekivana ulaganja u obnovu željezničke infrastrukture, koja će rezultirati kraćim vremenom putovanja, bit će ključna za veću atraktivnost i kvalitetu daljinskog prijevoza. Uz to, među prilikama su razvoj i integracija gradsko-prigradskog željezničkog sustava s ostalim prijevoznicima u većim gradovima. Korištenje sredstava europskih fondova za financiranje investicija i planiranih aktivnosti također pruža širok spektar mogućnosti.

S druge strane, dugotrajnost modernizacije željezničke infrastrukture jedna je od glavnih prijetnji razvoju Društva. Uz to, s obzirom na liberalizaciju tržišta željezničkoga putničkog prijevoza, moguć je ulazak prvih konkurenata na tržište putničkoga željezničkog prijevoza koji će od HŽPP-a tražiti bržu prilagodbu

¹⁵ GRI 102-15

tržišnim uvjetima poslovanja. Uz negativne demografske trendove, dodatnu prijetnju predstavljat će i jačanje konkurencije autobusnih prijevoznika.

Bez značajnih investicija u podizanje kvalitete prijevozne usluge, HŽ Putnički prijevoz neće biti u mogućnosti zadovoljiti potrebe i očekivanja tržišta, kao ni prilagoditi se liberalizaciji tržišta. Stoga je HŽPP orijentiran na nabavu novih vlakova. Nakon puštanja u promet novih elektromotornih vlakova kojima je značajno podignuta kvaliteta usluge, HŽPP je usmjeren na daljnju nabavu vlakova kojima će se zamijeniti stari vlakovi koji voze na neelektrificiranim prugama. Ulaganja u vozni park rezultirat će nižim operativnim troškovima i mogućnošću povećanja frekvencije vlakova i broja putnika te smanjenju onečišćenja okoliša. Uz nove vlakove i realizaciju najavljenih investicija u željezničku infrastrukturu, očekuje se znatno unaprjeđenje željezničkog sustava u cilju osiguranja kvalitetne mobilnosti korištenjem javnoga željezničkog prijevoza.

Upravljanje rizicima podrazumijeva utvrđivanje, procjenjivanje i praćenje rizika u odnosu na poslovne ciljeve djelatnosti prijevoza putnika te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika sa svrhom da se poboljša sposobnost ostvarivanja strateških ciljeva. Potrebne aktivnosti poduzimaju se primjenom financijskog upravljanja i kontrola sa svrhom smanjenja rizika, odnosno opsega neizvjesnosti, koji bi mogli biti prijetnja ostvarenju zadanih ciljeva. Nadalje, proces upravljanja rizicima sastavni je dio procesa planiranja i upravljanja poslovnim procesima sa svrhom boljeg odlučivanja, povećanja učinkovitosti, optimiziranja raspoloživih sredstava te razvoja pozitivne organizacijske kulture.

Vanjski rizici

- financijska ograničenja ugovora o javnim uslugama u željezničkom putničkom prijevozu
- ovisnost kvalitete prijevozne usluge o stanju željezničke infrastrukture
- rizik likvidnosti
- nedostatak kvalificiranih radnika na tržištu
- dugotrajni postupci javne nabave
- poremećaji na globalnom tržištu uslijed ratnih zbivanja u Ukrajini
- epidemije
- elementarne nepogode.

Unutarnji rizici

- zastarjeli vozni park na neelektrificiranim prugama
- poremećaji u prometu zbog kvarova vozila
- neadekvatni kapaciteti za održavanje voznog parka
- nepovoljna starosna struktura zaposlenika

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

- izuzetno složena zakonska regulativa za pripremu dokumentacije za projekte namijenjene apliciranju za sufinansiranje iz EU fondova
- dugogodišnji sudski sporovi koji mogu prouzrokovati nepredviđene troškove.

Upravljanje rizicima definirano je Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (NN 78/15 i NN 102/19) kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika. Interno upravljanje rizicima u matičnom društvu HŽ Putnički prijevoz propisano je i Uputom o upravljanju rizicima te Strategijom upravljanja rizicima.

V. Ekonomski učinak

HŽPP sustavno prati i analizira svoj ekonomski učinak kroz mjesečna, kvartalna, polugodišnja i godišnja izvješća. Također, izrađuje se Srednjoročni plan poslovanja koji je u skladu sa Strategijom prometnog razvoja RH 2017. – 2030. godine. Nastavno na Srednjoročni plan, izrađuje se i Godišnji poslovni plan. Temelj za izradu Godišnjega poslovnog plana su strateški ciljevi HŽPP-a i smjernice Uprave, a u izradi plana sudjeluju sve organizacijske jedinice.

Najveći dio svojih poslovnih prihoda HŽPP ostvaruje od pružanja usluge javnoga željezničkog prijevoza putnika i ostalih prihoda vezanih uz prijevoz. Kategorija ostalih prihoda vezanih uz prijevoz primarno obuhvaća prihode od zakupa vagona, lokomotiva i prostora te korištenja putničkih vagona, prihode od usluga pruženih povezanim društvima te otpuštanja rezervacije prihoda po sredstvima iz Državnog proračuna za nabavu i održavanje osnovnih sredstava te ostale prihode. Izvanredni i financijski prihodi (prihodi od kamata i tečajnih razlika) čine manji dio ukupnih prihoda.

Tablica 2. Ekonomski učinci¹⁶

u tisućama eura	2023.	2024.
UKUPNI PRIHODI	121.404	144.698
Prihodi od prodaje karata	22.488	19.535
Prihod temeljem ugovora o javnim uslugama	79.644	100.500
Drugi prihodi	19.272	24.663
u tisućama kuna	2023.	2024.
UKUPNI RASHODI	119.506	138.267
Materijalni troškovi	15.069	15.947
Materijal i rezervni dijelovi	773	1.249
Energija	14.296	14.698
Usluge	35.596	42.436
Troškovi radnika	40.177	47.187
Nematerijalni troškovi	4.078	4.573
Amortizacija	17.662	17.432
Ostali rashodi	1.974	3.801
Vrijednosno usklađenje imovine	2.394	4.105
FINANCIJSKI RASHODI	2.557	2.787
POREZ NA DOBIT	957	1.152
NETO DOBIT	940	5.279

¹⁶ GRI 201-1

HŽ Putnički prijevoz je 2024. završio pozitivnim pokazateljima u smislu povećanja broja prevezenih putnika i ostvarenih putničkih kilometara. U odnosu na 2023. broj prevezenih putnika veći je za 3,1 %, a putničkih kilometara za 0,5%.

Radi provedbe reformi koje su temelj za zelenu tranziciju i pridonose postizanju ciljeva Europskoga zelenog plana te zbog intenzivnih radova na modernizaciji i obnovi željezničke infrastrukture, na temelju zaključaka Vlade Republike Hrvatske nastavila se provedba pilot-projekta besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola te pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata.

Radi poticanja korištenja željezničkog prijevoza od 1. siječnja 2024. uveden je pilot-projekt besplatnog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, koji je u 2024. koristilo oko 177.000 korisnika.

Također, omogućen je besplatan prijevoz stanovnika pogođenih potresom na području Sisačko-moslavačke županije, kao i besplatan prijevoz ukrajinskih državljana.

Remonti pruga nastavljaju se na većem dijelu mreže, odnosno na relacijama Zagreb GK – Zagreb ZK, Karlovac – Kamanje, Novska – Sunja, Deanovec – Popovača, Križevci – Koprivnica, Donji Kraljevec – Kotoriba, Čakovec – Središće, Pitomača – Kloštar, Čačinci – Slatina, Slavonski Brod – Sibinj, Zagreb – Rijeka i Labin Dalmatinski – Kaštel Stari. Tijekom remonta uvodi se zamjenski autobusni prijevoz, koji znatno narušava kvalitetu i potražnju za uslugama prijevoza.

Ukupni prihodi u 2024. iznose 144,7 milijuna eura. Prihod na temelju Ugovora o javnim uslugama (PSO ugovor) iznosi 100,5 milijuna eura te je važan faktor u očuvanju likvidnosti i stabilnosti poslovanja. Ukupni rashodi u 2024. iznose 138,3 milijuna eura te je ostvarena dobit u iznosu od 5,3 milijuna eura.

Društvo je u 2024. realiziralo investicije u vrijednosti 27,0 milijuna eura, od čega se 3,1 milijuna eura odnosi na ulaganja u postojeće prijevozne kapacitete, 21,3 milijuna eura na nabavu novih vlakova te 0,3 milijuna eura na ulaganja u objekte i 1,7 milijuna eura ulaganja u informatizaciju sustava. U 2024. isporučena su 4 nova elektromotorna vlaka, čime je završena isporuka 21 novog elektromotornog vlaka financiranih iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. i Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. godine.

U razdoblju 2024. – 2028. planirano je povećanje broja prevezenih putnika prosječnom stopom od 2,3 % godišnje, a vlastitih prihoda od prijevoza prosječnom stopom od 7,1 %.

VI. Društveni učinak

1. Edukacija i poučavanje

S obzirom na specifične zahtjeve poslova radnih mjesta koje obavljaju radnici u skladu sa zakonskom regulativom i internim aktima, edukacija radnika dijeli se na internu i eksternu.

Interna edukacija je organizirani oblik poučavanja, osposobljavanja i usavršavanja izvršnih radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa, a provodi se putem redovitog poučavanja u skladu s godišnjim planom i programom poučavanja, izvanrednog poučavanja i trajnog osiguravanja stručne osposobljenosti. Poučavanjem izvršnih radnika razvijaju se njihove profesionalne kompetencije za rješavanje problema te sposobnosti primjene znanja u praksi i odlučivanja. Interne edukacije provode stručni radnici HŽPP-a u svojem djelokrugu rada.

Eksterna edukacija odnosi se na potrebe usavršavanja radnika svih razina za kvalitetno i stručno obavljanje poslova u skladu sa zahtjevima radnih mjesta. Eksterna edukacija provodi se programima savjetovanja, stručnim seminarima, webinarima i konferencijama, učenjem stranih jezika, informatičkom edukacijom, polaganjima državnih stručnih ispita i različitim vrstama osposobljavanja koje zahtijevaju pojedina radna mjesta. Mjerodavnim radnicima HŽPP-a plaća se članarina u Hrvatskoj komori inženjera tehnologije prometa i transporta, Hrvatskom zavodu za norme, Hrvatskom društvu za transportno pravo, Hrvatskom institutu internih revizora, Hrvatskoj udruzi za odnose s javnošću, Savezu za željeznicu i druge članarine. Eksterne edukacije provode su u obrazovnim ustanovama.

Na temelju članka 28. Izjave o osnivanju društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog prometa (NN 63/20), Pravilnika o stručnom osposobljavanju izvršnih radnika željezničkog sustava (NN 86/17, 63/20), Pravilnika o ovlaštenju strojovođa (47/22), Pravilnika o popisu poslova izvršnih radnika željezničkog sustava (NN 53/15), Pravilnika o osposobljavanju, poučavanju i provjeri znanja strojovođa u HŽ Putničkom prijevozu d.o.o. (Službeni vjesnik 4/20, 10/20, 15/20, 21/20 i 10/21), Upute o stručnom osposobljavanju izvršnih radnika u HŽ Putničkom prijevozu d.o.o. (Službeni vjesnik 1/18, 8/19 i 8/24), Pravilnika o radu Centra za osposobljavanje ostalih izvršnih radnika (Službeni vjesnik 6/18) i Odluke o radnim mjestima izvršnih radnika HŽ Putničkog prijevoza d.o.o., broj: UP-39-1/19 od 23. kolovoza 2019. godine, nakon provedenog postupka savjetovanja sa sindikalnim povjerenicima u funkciji Radničkog vijeća u skladu s čl. 150. Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23) utvrđene su obveze izvršnih radnika vezane uz stručno osposobljavanje i usavršavanje radi osiguranja sigurnog i nesmetanog obavljanja željezničkog prometa.

Kolektivnim ugovorom HŽPP-a utvrđena su prava i obveze radnika koji se upućuju na stručno osposobljavanje i usavršavanje. Svrha upućivanja radnika na stručno osposobljavanje i usavršavanje je kontinuirano usavršavanje radnika radi sigurnog odvijanja željezničkog prometa, kao i povećanje efikasnosti poslovanja kako bi se umanjio ili uklonio rizik koji se pojavljuje tijekom izvršenja željezničkog prometa te unaprijedilo poslovanje.

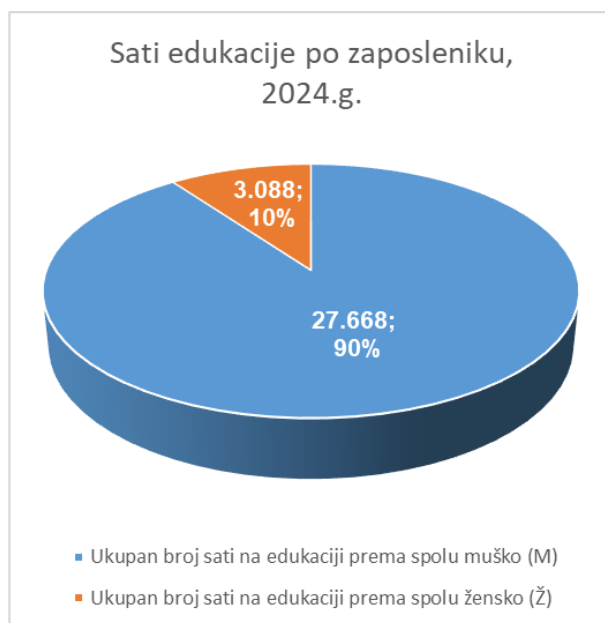
Poučavanje je organizirani oblik osposobljavanja i usavršavanja radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa (izvršni radnici) i realizira se kroz redovito poučavanje, izvanredno poučavanje i trajno osiguravanje stručne osposobljenosti.

Redovito poučavanje stalan je oblik osposobljavanja i usavršavanja izvršnih radnika HŽPP-a i provodi se u skladu s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa i općih akata kojima se uređuju uvjeti i način za sigurno, uredno, redovito i nesmetano obavljanje željezničkog prometa, odnosno siguran tijek željezničkog prometa. Redovito poučavanje realizira se u skladu s godišnjim planom i programom poučavanja izvršnih radnika, kojim se određuju i obvezni programski sadržaji poučavanja. Na temelju okvirnog plana i programa redovitog poučavanja izvršnih radnika HŽPP-a regionalne jedinice izrađuju svoje izvedbene planove i programe.

Izvanredno poučavanje provodi se u slučaju kada se utvrdi nepoznavanje propisa te kod većih tehničko-tehnoloških promjena i donošenja važnih izmjena postojećih propisa, odnosno donošenja novih propisa koji se ne mogu provesti redovitim poučavanjem. Obvezu izvanrednog poučavanja svih radnika pojedine regionalne jedinice ili svih regionalnih jedinica utvrđuje Uprava HŽPP-a.

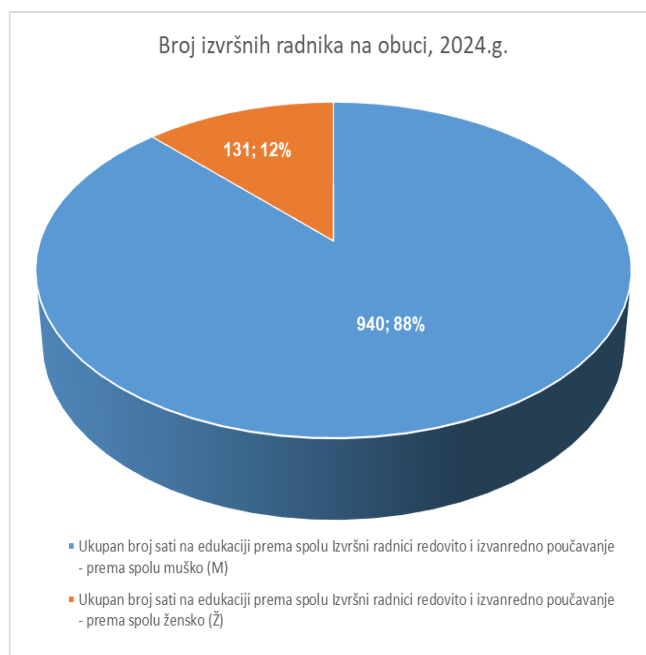
Sustav upravljanja sigurnošću HŽPP-a mora osigurati trajno osposobljavanje strojovođa. Osposobljavanje strojovođa sastoji se od teoretskog osposobljavanja (predavanja i pokazne vježbe) i praktičnog osposobljavanja na radnom mjestu. Centar za osposobljavanje strojovođa provodi osposobljavanje na neovisan, nepristran i stručan način, izbjegavajući svaki sukob interesa. U suradnji s poslovnim područjem Logistika i izvršenje prijevoza, regionalnim jedinicama i ovlaštenim ispitivačima, Centar provodi teorijsko i praktično osposobljavanje za posebno stručno znanje u skladu s Prilogom V. i VI. Direktive 2007/59/EU isključivo za potrebe HŽPP-a.

Slika 1. Sati edukacije po zaposleniku¹⁷

¹⁷ GRI 404-1

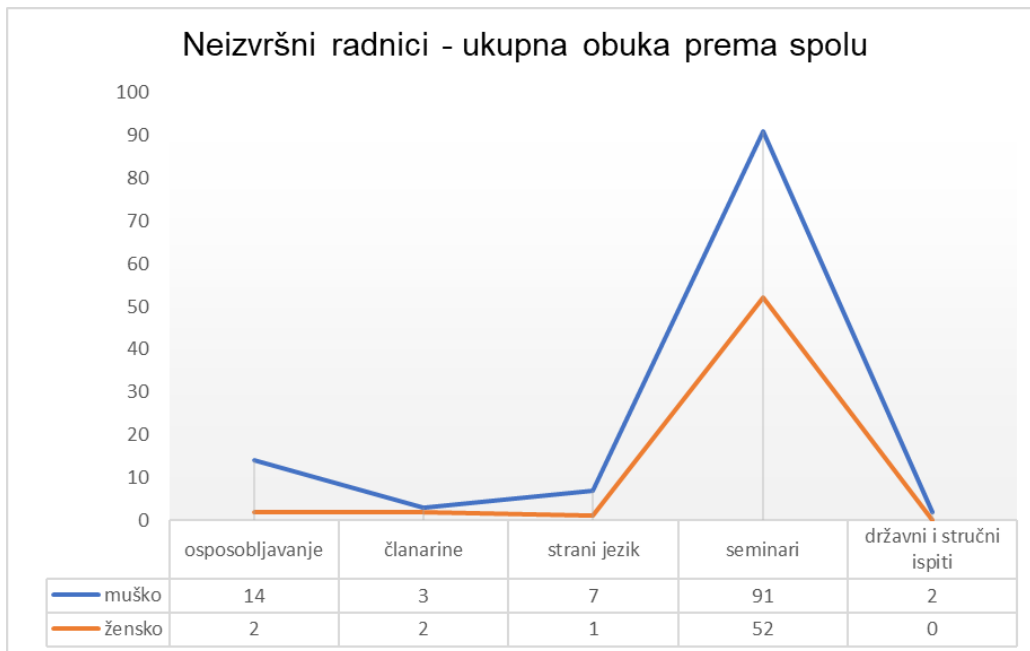
Slika 2. Broj izvršnih radnika na obuci

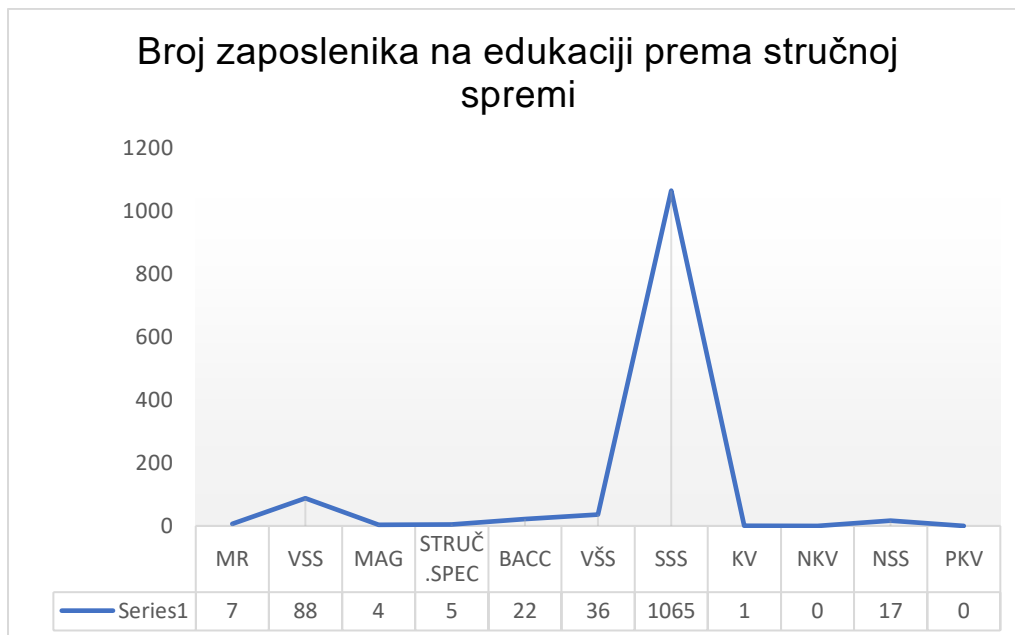
Tablica 3. Prosječan broj sati edukacije po zaposleniku

Redni broj	Vrsta edukacije	spol		SS	broj sati		SS
		muško	žensko		muško	žensko	
1.	redovito poučavanje	880	129	1.009	26.082	2.502	28.584
2.	izvanredno poučavanje	14	2	16	112	16	128
3.	osposobljavanja	17	0	17	186	86	272
4.	članarine	3	2	5			0
5.	strani jezik	7	1	8	56	8	64
6.	seminari	120	52	172	1.163	476	1.639
7.	državni i stručni ispiti	2	0	2	69		69
SS		1.043	186	1.229	27.668	3.088	30.756
Prosječan broj sati po zaposleniku				19			

Slika 3. Broj neizvršnih radnika – ukupna obuka prema spolu

Slika 4. Broj zaposlenika na obuci prema stručnoj spremi

2. Zapošljavanje

Svojim ustrojem i svrhom djelovanja HŽPP obuhvaća teritorij cijele Republike Hrvatske. Poslovanje HŽPP-a organizirano je u pet regionalnih jedinica: Zagreb, Varaždin, Vinkovci, Split i Rijeka te administrativnom sjedištu u Zagrebu (direkcija). Regionalne jedinice imaju primarnu ulogu u operativnom izvršavanju putničkog prijevoza, dok su zajedničke funkcije podrške poslovanju, planiranju i organizaciji prijevoza uspostavljene na razini direkcije.

Na dan 31. prosinca 2024. u HŽPP-u zaposleno je 1.612 radnika na području cijele RH.

Direkcija	Kontinentalna Hrvatska			Primorska Hrvatska	
	RJ Zagreb	RJ Vinkovci	RJ Varaždin	RJ Split	RJ Rijeka
235	498	322	309	112	136
14,58%	30,89%	19,98%	19,17%	6,95%	8,43%

Najveći broj radnika HŽPP-a zaposlen je u kontinentalnom dijelu Hrvatske (84,62 %), i to u zagrebačkoj (498 radnika u RJ Zagreb i 235 radnika u direkciji), varaždinskoj (19,17 %) i vinkovačkoj regiji (19,98 %). U primorskom dijelu Hrvatske zaposleno je 15,38 % radnika (112 radnika u RJ Split i 136 radnika u RJ Rijeka).

Tijekom 2024. zaposleno je 128 radnika. S obzirom da je cilj zapošljavanja održavanje tehnološkog procesa rada, u najvećoj mjeri zapošljavaju se radnici koji obavljaju poslove vezane uz sigurnost željezničkog prometa, osobito poslove na kojima neposredno sudjeluju u odvijanju željezničkog prometa (izvršni radnici).

Tablica 4. Novo zapošljavanje

Dob i spol / regija	Novo zapošljavanje					
	do 30		od 30 do 50		50 i više	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Kontinentalna Hrvatska	40	14	28	18	5	2
Primorje i Dalmacija	6	2	8	5	0	0

Dob i spol / regija	do 30				od 30 do 50				50 i više			
	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%
Kontinentalna Hrvatska	40	2,48%	14	0,87%	28	1,74%	18	1,12%	5	0,31%	2	0,12%
Primorje i Dalmacija	6	0,37%	2	0,12%	8	0,50%	5	0,31%	0	0,00%	0	0,00%

Svi radnici HŽPP-a u radnom su odnosu na temelju ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme s tim da 6 radnika rade u nepunom radnom vremenu, dok ostali radnici rade u punom radnom vremenu.

DRUŠTVENI UČINAK

Od ukupno 1.612 radnika HŽPP-a na dan 31. prosinca 2024. 24 radnika imalo je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme, od čega 19 u kontinentalnom dijelu Hrvatske i 5 u Primorju i Dalmaciji. Uz to, 1.588 radnika imalo je zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, i to 1.150 radnika i 438 radnica, od čega su 975 radnika i 374 radnica u kontinentalnom dijelu Hrvatske te 175 radnika i 64 radnica u Primorju i Dalmaciji.¹⁸

2024.				
ŽENSKO	MUŠKO	OSTALO*	NEIZJAŠNJENO	UKUPNO
Broj zaposlenika (broj osoba / FTE)				
439	1173	0	0	1612
Broj stalnih zaposlenika (broj osoba / FTE)				
438	1150	0	0	1588
Broj privremenih zaposlenika (broj osoba / FTE)				
1	23	0	0	24
Broj ne-garantiranih zaposlenika (broj osoba / FTE)				
0	0	0	0	0
Broj zaposlenika s punim radnim vremenom (broj osoba / FTE)				
434	1172	0	0	1606
Broj zaposlenika s nepunim radnim vremenom (broj osoba / FTE)				
5	1	0	0	6

2024.		
REGIJA A	REGIJA B	UKUPNO
Broj zaposlenika (broj osoba / FTE)		
1362	250	1612
Broj stalnih zaposlenika (broj osoba / FTE)		
1343	245	1588
Broj privremenih zaposlenika (broj osoba / FTE)		
19	5	24
Broj ne-garantiranih zaposlenika (broj osoba / FTE)		
0	0	0
Broj zaposlenika s punim radnim vremenom (broj osoba / FTE)		
1356	250	1606
Broj zaposlenika s nepunim radnim vremenom (broj osoba / FTE)		
6	0	6

LEGENDA:

REGIJA A Kontinentalna
Hrvatska

REGIJA B Primorska Hrvatska

¹⁸ GRI 2-7

3. Zdravlje i sigurnost

S obzirom da HŽPP u obavljanju djelatnosti putničkog prijevoza raspolaže znatnom količinom sredstava za rad čija je osnovna karakteristika gibanje, kao i da većina zaposlenih obavlja svoje poslove u takvom okružju, za radnike postoje znatne opasnosti od narušavanja zdravlja. U HŽPP-u zaštita zdravlja i sigurnost na radu organizirana je u skladu s tehnološkim procesima koji se obavljaju u poduzeću te zakonskim propisima iz zaštite na radu, zaštite od požara i vatrogastva.

Socijalni partneri uključeni su u sve procese koji za cilj imaju osigurati zdravije i sigurno radno mjesto za radnika. Pri tome radnici mogu očekivati da se stanje zaštite održi na potrebnoj razini te poboljša u onim segmentima u kojima se pokaže da postoje mogućnosti za narušavanje zdravlja i sigurnost radnika.

Veliki broj radnika uključen je u obavljanje tehnoloških procesa u prometnom okružju. Uz radnike HŽPP-a, radnici upravitelja infrastrukture i drugih prijevoznika obavljaju svoj rad u istom okružju. Pri tome proces rada HŽPP-a utječe na vlastite i druge radnike na cijeloj pružnoj mreži u RH.

Radni procesi izravno utječu na zdravlje radnika i njihovu sigurnost. Zbog tehnološke povezanosti podsustava u željezničkom prometu ti procesi mogu imati znatan utjecaj na sigurnost i zdravlje radnika drugih prijevoznika i upravitelja infrastrukture.

Uprava HŽPP-a internim aktima dala je ovlaštenja nadređenim radnicima u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu.

HŽPP prati sve relevantne indikatore radi zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. U skladu s organizacijskom strukturom i važećom zakonskom regulativom HŽPP je organizirao sustav ovlaštenika koji su odgovorni za provođenje mjera iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Organizacijska jedinica Služba za sigurnost i zaštitu provodi kontrolu poštivanja internih i zakonskih propisa.

HŽPP svake godine planira sredstva za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. To uključuje ispitivanje sredstava rada, zaštitnu opremu za radnike, seminare za stručnjake, stručne pomoći vanjskih usko specijaliziranih tvrtki te osposobljavanja i preglede radnika.

HŽPP pokreće inicijativu za zaštitu trećih osoba u prometu, osobito u kolodvorima u kojima postoji trend boravka trećih osoba na kolosijecima i vagonima koji nisu namijenjeni za putovanje zbog opasnosti po zdravlje trećih osoba.

3.1. Ozljede na radu¹⁹

Praksa izvještavanja o ozljedama na radu provodi se u skladu s pozitivnim zakonskim propisima i internim aktima HŽPP-a.

U sljedećoj tablici prikazane su teške i lake ozljede, prosječan broj radnika, stopa ozljeda, stopa profesionalnih bolesti, stopa izgubljenih dana, stopa izostanaka, smrtni slučajevi te ukupni broj dana izostanaka radnika. Proračun izgubljenih dana odnosi se na predviđene radne dane koji se počinju

¹⁹ GRI 403-2

računati od drugog dana nakon ozljede. Stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka izražene su u postocima na temelju podataka za svaku jedinicu.

Naziv jedinice	Prosječan broj radnika*	Vrste ozljeda**				Stopa ozljeda	Stopa prof. bolesti	Stopa izgubljenih dana	Stopa izostanaka	Smrtni slučajevi	Ukupni broj dana izostanka radnika
		1	2	3	4						
Direkcija	225	2	0	0	0	0,89%	0	0,24%	0,24%	0	138
RJ Zagreb	519	11	0	0	0	2,12%	0	0,18%	0,18%	0	240
RJ Vinkovci	302	15	0	0	0	4,97%	0	0,97%	0,97%	0	761
RJ Split	107	6	0	0	0	5,61%	0	0,78%	0,78%	0	217
RJ Rijeka	138	3	0	0	0	2,17%	0	0,67%	0,67%	0	241
RJ Varaždin	314	7	0	0	0	2,23%	0	0,49%	0,49%	0	396

*zbog oscilacija u broju radnika tijekom godine prikazuje se prosječan broj radnika u jedinici tijekom godine

**klasifikacija i opis vrsta ozljeda objašnjen je pod 3.2.

3.2. Vrste ozljeda

Za klasifikaciju ozljeda po vrsti koristi se razdioba definirana na stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na poveznici <https://www.hzzzs.hr/index.php/2017/12/klasifikacija-tezine-ozljede-na-radu/>

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda uzrokovana naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma ako je ozljeda uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova u skladu s posebnim propisima
2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju
3. ozljeda nastala na način iz točke 1. ovog članka koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi koje je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju
4. ozljeda, odnosno bolest iz točke 1. i 2. ovog članka koja nastane kod osigurane osobe i u okolnostima iz članka 16. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

VII. Okolišni učinak

1. Energija

S obzirom na količine energenata koje koristi za prijevoz, HŽPP ima znatan okolišni utjecaj na područje na kojem obavlja svoju djelatnost te korištenjem i potrošnjom energije izravno i neizravno utječe na okoliš. HŽPP ne prodaje ni jedan oblik energije.

Za redovno poslovanje HŽPP koristi električnu energiju te tekuća i plinovita goriva. Električnu energiju koristi za napajanje vučnih vozila (lokomotiva i motornih vlakova s električnim pogonom), predgrijavanje vagona te opskrbu uredskih prostora grijanjem i hlađenje te sredstva rada (osobito računala). Tekuća goriva koristi za opskrbu vučnih vozila (lokomotiva i motornih vlakova na dizelski pogon) i opskrbu kotlovnica za grijanje uredskih prostora, a plinovita goriva za grijanje uredskih prostora.

Od ukupno 2.617 km pružne mreže elektrificirano je 1.013 km zbog čega HŽPP na većini pružne mreže treba koristiti manje prihvatljiva dizelska vučna vozila. U sklopu Izvješća o inventaru stakleničkih plinova (NIR) HŽPP godišnje izvješćuje nadležna tijela u Republici Hrvatskoj o potrošnji dizel-goriva za pogon vučnih vozila.

Važne točke utjecaja HŽPP-a ovise o dostupnosti željezničke mreže. Mjesta u kojima HŽPP dobavlja dizel-gorivo za namirivanje vučnih vozila u kolodvorima Varaždin, Bjelovar, Zabok, Pula, Split, Nova Kapela, Osijek i Zagreb Glavni kolodvor preuzeo je Petrol d.o.o. (Crodux) 2020. godine, a kolodvoru Virovitici nabavu dizel-goriva obavlja HŽPP.

Električnu energiju za HŽPP isporučuju dobavljači i HŽ Infrastruktura s kojom na temelju ugovora regulira korištenje energije za prostore te usluge mreže za napajanje vučnih vozila.

Trenutačno se potrošnja energije prati putem računa za energente. S obzirom da ne postoji sustavan način detekcije problema u sustavu, eventualne anomalije prate se na mjesečnoj razini u mjerodavnim jedinicama. U slučaju porasta potrošnje energije, analiziraju se razlozi povećanja i otklanjaju nedostaci.

Okolišni utjecaj energenata ne može se točno utvrditi jer trenutačno ne postoji mogućnost mjerenja potrošnje na svim vozilima niti je moguće dobiti točne informacije o potrošnji u prostorima koje HŽPP ima u najmu.

U skladu s važećom regulativom iz područja gospodarenja energijom i njezinim ograničenjima, HŽPP ne može udovoljiti regulativi s obzirom da trenutačno ne postoji način dobivanja točnih podataka o potrošnji energije koje vodi HŽ Infrastruktura d.o.o., koja kao upravitelj infrastrukture daje u najam mnoge energetske resurse. Zbog tehničkih karakteristika sustava HŽ Infrastruktura ne izdaje račune u stvarno potrošenom iznosu, nego se trošak obračunava na temelju procjene.

Energetski sustavi željezničkog sektora razdvojeni su te se računi za određene energente preračunavaju po površini ili broju radnika u dogovoru s vlasnicima objekata - HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Cargom d.o.o.

Tablica 5. Potrošnja goriva iz neobnovljivih izvora po vrstama goriva²⁰

Vrsta goriva	Potrošeno
Plinsko ulje	313.180.583.918,40
Ekstra lako loživo ulje	2.579.516.576,80
Plin	4.002.859.224,00
$\Sigma\Sigma$	319.762.959.719,20

U 2024. nije bilo potrošnje goriva iz obnovljivih izvora, a iz neobnovljivih izvora procjenjuje se da je HŽPP ukupno potrošio 199.592.875.872.000,00 kJ svih energenata, uključujući i električnu energiju za vuču vlakova.

2. Emisije

S obzirom na djelatnost koju obavlja HŽPP, potrebno je utjecati na smanjenje emisija radi pozicioniranja željezničkog prijevoza kao jedne od najčišćih prometnih grana kopnenog prijevoza. Radi se o potrebi za smanjenjem emisija koje uzrokuju vučna vozila i dodatni izvori, tj. kotlovnice koje služe za grijanje radnih prostora.

Izravni utjecaj na količinu emisija imaju vučna vozila koja prometuju po svim prugama u RH te kotlovnice u koje se nalaze u područnim centrima Slavonski Brod i Koprivnica i regionalnim jedinicama Zagreb i Varaždin. Tijekom rada kotlovnica stanje se prati dnevno i tjedno te se obavljaju ispitivanja emisije u zrak iz nepokretnih izvora u skladu sa zakonskom regulativom. S obzirom da se radi o visoko automatiziranim procesima, uređaji, uz ostalo, prate i parametre potrošnje te obavještavaju radnika za kontrolu. U slučaju emisija većih od predviđenih, pristupa se servisu postrojenja.

Neizravni utjecaj na količinu emisija imaju održavatelji vozila koji u svrhu održavanja vozila mogu držati u radu, pri čemu dolazi do manjeg utjecaja na okoliš. Na temelju parametara potrošnje goriva, koja dovodi do povećanja emisija, za vučna vozila donose se odluke o provjeri, odnosno servisu vozila, a kontrola je osigurana dnevnim i mjesečnim pregledima.

Poslovno područje Logistika i izvršenje prijevoza zaduženo je za praćenje svih izvora emisija te sprječavanje povećanja emisija kroz promjenu tehnologije rada i nabavu novih vozila. Uz to, organizacijska jedinica Služba za sigurnost i zaštitu brine o unutarnjem nadzoru postrojenja i dubinskoj provjeri (uključivo provjeru anomalija i reakcija nadležnih službi na problem te način praćenja rada postrojenja i strojeva) te obavlja savjetovanje o pitanjima emisija sa svim organizacijskim jedinicama.

Radi smanjenja utjecaja na okoliš, HŽPP nastoji uvesti nove čišće tehnologije nabavom novih motornih vlakova koji imaju manje emisija u okoliš, a kotlovnice na loživo ulje zamijeniti onima na plin gdje god je

²⁰ GRI 302-1

OKOLIŠNI UČINAK

to moguće. Uz to, pri rekonstrukciji sustava grijanja provode se aktivnosti kojima se utvrđuju tehnike i tehnologije koje bi mogle donijeti uštede i smanjiti emisije.

Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)²¹

Tablica 6. Emisije iz nepokretnih izvora

nepokretni izvori

Kotlovnica	Energent	Potrošnja energenta
Varaždin	Plin	13.914,00
Koprivnica	Plin	27.132,00
Zagreb	Ekstra lako loživo ulje	35.000,00
Slavonski Brod	Ekstra lako loživo ulje	16.003,00

Staklenički plin	Emisija (kt CO ₂ eq)
CO ₂	0,231081095
ΣΣ	0,23

Iz nepokretnih izvora HŽPP-a ispušteno je **0,23 tone** CO₂ ekvivalenta.

Tablica 7. Emisije iz pokretnih izvora*

Staklenički plin	Emisija (kt CO ₂ eq)
CO ₂	22,47
CH ₄	0,03
N ₂ O	2,58
ΣΣ	25,08

* za izračun korištena metodologija iz Odluke UNFCCC-a 24/CP.19

Iz pokretnih izvora HŽPP-a ispušteno je **25,08 kt** CO₂ ekvivalenta.

U 2023. ispušteno je ukupno **25,08 kt** CO₂ ekvivalenta.

U proračun su uključeni CO₂, CH₄ i N₂O.

²¹ GRI 305-1

3. Otpad

Radi pravilnog gospodarenja otpadom, HŽPP postupa u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o gospodarenju otpadom HŽPP-a.

Dvije su glavne skupine otpada koji nastaje iz djelatnosti HŽPP-a - opasni i neopasni otpad. U neopasnom otpadu prevladavaju papir i tekstil, dok u opasnom prevladava otpad onečišćen opasnim tvarima. Kao posljedica poslovanja nastaje i komunalni otpad koji se dijeli na otpad koji nastaje iz djelatnosti prijevoza, tj. otpad koji generiraju korisnici prijevoza, te otpad koji nastaje unutar organizacije i koji generiraju radnici za potrebe procesa rada. Otpad stvaraju i održavatelji željezničkih vozila, pri čemu nastaju filtarski materijali, metalni otpad, otpadna ulja i drugi opasni otpad. S obzirom na rasprostranjenost i veličinu jedinica HŽPP-a, postoji određeni utjecaj na odlagališta otpada.

U skladu s važećim propisima u Republici Hrvatskoj u lancu postupanja s otpadom, otpad se predaje prijevozniku, a njegova obrada prepuštena je ovlaštenim osobama. Za smanjenje znatnih količina opasnog otpada izrađuje se Plan gospodarenja otpadom radi smanjenja proizvodnje opasnog otpada, a informatizacijom sustava nastoji se smanjiti potrošnja papira.

HŽPP nema znatnog utjecaja na vode. Vode koje se koriste su vode iz javnoga vodovodnog sustava isključivo za komunalne potrebe. Pranje vozila i čišćenje spremnika s fekalnim sadržajem ugovoreno je s poduzećima (Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o.) koja se bave tom djelatnošću, pri čemu se tehnološkim vodama ostvaruje određeni utjecaj na lokacijama pranja (Zagreb, Varaždin, Koprivnica, Osijek i dr.).

Kako bi se što više utjecalo na smanjenje otpada, HŽPP je za specifične usluge, kao npr. održavanje računalne opreme ugovorio i zbrinjavanje otpada koje provodi ugovorna tvrtka.

HŽPP u sastavu skladišta ima prostor namijenjen za prikupljanje otpada te radne strojeve koji mogu premještati nastali otpad, odnosno po potrebi utovarivati ga u prijevozna sredstva registriranih prijevoznika otpada. Na svim lokacijama na kojima nastaje otpad preuzimaju upisani prijevoznici te se putem zakonski propisanih obrazaca prati njegovo zbrinjavanje. Otpad se nastoji predati prijevozniku u fazama (guma, papir, metal) u skladu s katalogom otpada.

Razvrstavanjem otpada i produljenjem vijeka trajanja proizvodima koji se koriste u proizvodnji, HŽPP smanjuje utjecaj na okoliš. Pri tome je cilj sprječavanje nastajanja otpada produljenjem vijeka trajanja proizvoda, korištenjem proizvoda s manjim udjelom ambalaže i smanjenjem broja vrsta otpada.

Djelovanjem na lokaciji kolodvora Virovitica otpad nastaje povremeno prilikom čišćenja spremnika goriva.

Služba za skladišno-materijalno poslovanje prikuplja i organizira zbrinjavanje te vodi dokumentaciju, dok organizacijska jedinica Služba za sigurnost i zaštitu nadzire postupanje s otpadom i pruža stručnu pomoć vezanu uz gospodarenje otpadom. Navedene organizacijske jedinice zadužene su i za predlaganje novih i kvalitetnijih postupaka zbrinjavanja otpada na temelju analize nadležnih službi.

Tablica 8. Opasan otpad²²

Opasni otpad, kao što je elektronička oprema, toneri i sl., HŽPP zbrinjava putem dobavljača koji nastali otpad zbrinjavaju sukladno pozitivnim propisima RH.

Tablica 9. Neopasan otpad

Neopasni otpad		
	Naziv otpada	Proizvedena količina (t)
170405	željezo i čelik	44,22
16120	staklo	5,26
150101	papir	6,86
20111	tekstil	1,69
	ΣΣ	58,03

U 2023. količine neopasnog otpada prelazile su granične vrijednosti koje su propisane zbog čega su i prijavljene u Registar onečišćavanja okoliša.

Registriranim prijevoznicima ukupno je na odvoz predano 58,03 tona neopasnog otpada.

U skladu sa zakonskom regulativom sav otpad predan je registriranim prijevoznicima te za sve vrste otpada HŽPP posjeduje relevantnu dokumentaciju. Na temelju navedene dokumentacije i u suradnji s ovlaštenicima za uporabu ili zbrinjavanje otpada, otpad je obrađen postupkom R13 koji podrazumijeva skladištenje prije obavezne uporabe.

²² GRI 306-2

GRI INDEKS SADRŽAJA

VIII. GRI indeks sadržaja

Izjava o korištenju	HŽ Putnički prijevoz d.o.o. izvjestio je sukladno GRI standardima za razdoblje od 1.1. do 31.12.2024.
Korišten GRI 1	GRI 1: Osnove 2021

GRI 2: Opće objave 2021		
<i>Organizacija i njene prakse</i>		
2-1	Informacije o organizaciji	str. 3
2-2	Subjekti uključeni u izvještaj o održivosti organizacije	str. 8
2-6	Aktivnosti, lanac vrijednosti i drugi poslovni odnosi	str.3, 11, 12
2-7	Zaposlenici	str. 3,34
2-9	Struktura upravljanja i sastav	str. 4
2-12	Uloga najvišeg tijela upravljanja u nadgledanju upravljanja utjecajima	str. 9
2-23	Obveze korporativne politike	str. 10
2-28	Članstvo u udruženjima	str. 8
2-29	Pristup uključivanju dionika	str. 15
<i>Upravljanje</i>		
2-10	Imenovanje i izbor najvišeg tijela upravljanja	str.6
2-11	Predsjednik najvišeg tijela upravljanja	str.6
2-18	Procjena učinka najvišeg tijela upravljanja	str.6
<i>Strategija</i>		
2-14	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	str. 1
102-15	Ključni utjecaji, rizici i prilike	str. 24

GRI INDEKS SADRŽAJA

EKONOMSKI UČINCI		
GRI 201 Ekonomski učinak 2016.		
<i>Objave o pristupu upravljanju</i>		
3-1	Objašnjenje i granice materijalne teme	str. 31
<i>Tematski specifične objave</i>		
201-1	Izravna stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	str. 27
DRUŠTVENI UČINCI		
GRI 404 Obuka i obrazovanje 2016		
404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku	str. 30
GRI 403 Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2016		
403-2	Vrste i stope, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu	str. 35
OKOLIŠNI UČINCI		
GRI 302 Energija 2016		
<i>Tematski specifične objave</i>		
302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	str. 38
GRI 305 Emisije 2016		
<i>Tematski specifične objave</i>		
305-1	Izravne emisije stakleničkih plinova	str. 39
GRI 306 Otpadne vode i otpad 2016p		
<i>Tematski specifične objave</i>		
306-2	Otpad prema vrsti i metodi odlaganja	str. 40

IX. Popis tablica

<i>Tablica 1. Pregled glavnih dobavljača i kupaca u 2024.</i>	<i>11</i>
<i>Tablica 2. Ekonomski učinci</i>	<i>27</i>
<i>Tablica 3. Prosječan broj sati edukacije po zaposleniku</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 4. Novo zapošljavanje.....</i>	<i>33</i>
<i>Tablica 5. Potrošnja goriva iz neobnovljivih izvora po vrstama goriva</i>	<i>38</i>
<i>Tablica 6. Emisije iz nepokretnih izvora</i>	<i>39</i>
<i>Tablica 7. Emisije iz pokretnih izvora*</i>	<i>39</i>
<i>Tablica 8. Opasan otpad</i>	<i>41</i>
<i>Tablica 9. Neopasan otpad</i>	<i>41</i>